

Dosarul nr. 2ra-751/23
2-22001040-01-2ra-29052023

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Central (jud.: V. Craveț)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: A. Garbuz, Iu. Grosu, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Aliona Niculcea,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aliona Niculcea împotriva lui Matvei Scoferța cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Aliona Niculcea, reprezentată de avocatul Andrei Tudorica și modificată hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, cu majorarea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral,

c o n s t a t ă :

La 03 mai 2022, Aliona Niculcea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Matvei Scoferța cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată (f. d. 4-5).

În motivarea acțiunii, a indicat că prin decizia Inspectoratului de Poliție Drochia din 28 aprilie 2021, pârâtul Matvei Scoferța a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, pentru faptul că la 26 aprilie 2021, aproximativ la ora 17:40, în s. XXXXX, r-nul XXXXX, în apropierea gospodăriilor dâșșilor, fiind vecini, a intrat cu reclamanta în conflict, numind-o cu cuvinte necenzurate, înjositoare pentru demnitatea omului.

Totodată, a menționat că prin decizia Inspectoratului de Poliție Drochia din 24 noiembrie 2021, pârâtul Matvei Scoferța a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, pentru faptul că la 23 noiembrie 2021, aproximativ la ora 08:00, în s. XXXXX,

r-nul XXXXX, în apropierea gospodăriei reclamantei, pârâțul a numit-o cu cuvinte necenzurate, înjositoare pentru demnitatea omului.

A precizat că prin acțiunile sale ilicite în privința reclamantei, pârâțul Matvei Scoferța i-a provocat mari suferințe, purtând sentimentul de rușine și incomoditate față de membrii familiei sale, rude și vecini.

Or, pârâțul Matvei Scoferța, în afară de episoadele menționate din 16 aprilie 2021 și 23 noiembrie 2021, a mai avut anterior cazuri de injurie față de reclamantă, însă manifestă în continuare comportări înjositoare.

În opinia reclamantei, prin acțiunile sale, pârâțul Matvei Scoferța i-a cauzat un prejudiciu moral pe care îl estimează la un quantum de 5 000 de lei, pe care ultimul este obligat de să-l compenseze.

În drept, reclamanta Aliona Niculcea și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. 1998 alin. (1), 2036 alin. (1), (2), 2037 din Codul civil, precum și art. 5, 6, 94-96, 166-168 din Codul de procedură civilă.

Reclamanta Aliona Niculcea a solicitat admiterea acțiunii, încasarea de la Matvei Scoferța a sumei de 5 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la Matvei Scoferța în beneficiul Alionăi Niculcea suma de 500 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

S-au încasat de la Matvei Scoferța în beneficiul Alionăi Niculcea cheltuielile de judecată, proporțional părții admise, în sumă de 150 de lei (f. d. 50-51, 53-57).

În argumentarea soluției emise, prima instanță a stabilit că existența unui proces-verbal cu privire la contravenție, precum și dovedirea vinovăției lui Matvei Scoferța în comiterea contravenției prevăzute de art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, permite reclamantei de a pretinde repararea prejudiciului moral, având în vedere consecințele negative suferite pe plan psihologic, importanța valorilor morale lezate și măsura în care au fost vătămate valorile respective.

Ținând cont de circumstanțele faptei, disconfortul suportat de către reclamantă, dar și de persoana reclamantei, instanța de judecată a concluzionat că un quantum rezonabil și echitabil al prejudiciului moral ar constitui de 500 de lei, care constituie o sumă suficientă pentru a oferi o despăgubire completă pentru atingerea adusă onoarei și demnității acesteia.

Totodată, instanța de judecată a notat că, în virtutea faptului că acțiunea a fost admisă parțial, cheltuielile judiciare urmează a fi încasate din contul pârâțul în beneficiul reclamantei, proporțional părții admise, și anume suma de 150 de lei.

La 17 august 2022, Aliona Niculcea, reprezentată de avocatul Andrei Tudorica, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 iulie 2022 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f. d. 59), iar la 27 decembrie 2022, a prezentat apelul motivat, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii

primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 67-68).

Prin decizia din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Aliona Niculcea, reprezentată de avocatul Andrei Tudorica și modificată hotărârea din 21 iulie 2022 a Judecătorei Drochia, sediul Central, cu majorarea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral, de la 500 de lei la suma de 1 500 de lei și cu majorarea cheltuielilor de judecată încasate de la 150 de lei la suma de 1 500 de lei (f. d. 81, 82-88).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a apreciat că mărimea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral de către instanța de fond, și anume suma de 500 de lei, poartă un caracter inequitabil, or, quantumul dat este unul excesiv de mic în raport cu faptele și urmările acțiunilor pârâtului, în condițiile în care despăgubirea urmează să aibă un efect compensatoriu.

Astfel, dat fiind faptul că în urma acțiunilor pârâtului, reclamantei i s-a provocat un disconfort evident și repetat, instanța de apel a considerat că suma de 1 500 de lei va constitui o compensare echitabilă și rezonabilă a prejudiciului moral cauzat reclamantei prin contravenția săvârșită de Matvei Scoferța.

Într-o altă ordine de idei, instanța de apel a indicat că prima instanță în mod eronat a admis parțial cheltuielile de asistență juridică, călăuzându-se după principiul admiterii parțiale a pretețiilor, or, Aliona Niculcea este îndreptățită să solicite compensarea integrală a cheltuielilor de asistență juridică, acestea fiind confirmate prin bonul de plată seria QL nr. 625677 din 18 decembrie 2021 în sumă de 1 500 lei, precum și fiind apreciate ca fiind cheltuieli reale, necesare și rezonabile.

La 10 aprilie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Aliona Niculcea a declarat recurs împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 95-97).

În motivarea recursului, a indicat că, la emiterea soluției sale, instanțele de judecată au aplicat în mod eronat legea, or, suma încasată cu titlu de prejudiciu moral este exagerat de mică și nu acoperă suferințele psihice provocate.

În opinia recurente, instanțele de judecată nu au luat în considerare intensitatea acțiunilor lui Matvei Scoferța, și anume faptul că ultimul, fiind de două ori tras la răspundere contravențională conform art. 69 alin. (1) din Codul contravențional, continuă să o insulte și să-i înjosească demnitatea sa umană în prezenta altor persoane, manifestând un cinism deosebit.

La 20 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, iar la 03 iulie 2023, prin intermediul cancelariei instanței de judecată, Matvei Scoferța a depus referință la recursul declarat de Aliona Niculcea, menționând că suma încasată prin decizia instanței de apel este una exagerată (f. d. 102, 104-105).

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat public la 09 februarie 2023 (f. d. 81).

Potrivit extrasului din poșta electronică, rezultă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată la adresa electronică a recurenteii și a reprezentantului acesteia, avocatul Andrei Tudorica, la 13 martie 2023 (f. d. 89 verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, întrucât cererea de recurs a fost depusă la 10 aprilie 2023 (f. d. 98).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de către Aliona Niculcea împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Aliona Niculcea este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs), părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Aliona Niculcea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul declarat de către Aliona Niculcea conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia

hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Aliona Niculcea, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Aliona Niculcea împotriva deciziei din 09 februarie 2023 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni